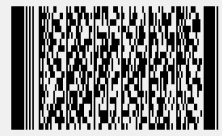

Čet, 14-9-2023, 20:54:55

Potpora

Svoju članarinu ili potporu za Portal HKV-a možete uplatiti i skeniranjem koda. Otvorite svoje mobilno bankarstvo i skenirajte kod. Unesite željeni novčani iznos. U opisu plaćanja navedite je li riječ o članarini ili donaciji za Portal HKV-a.

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o prilozima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

Advertisement for Nagibna Prikolica Za Kosilicu Nosivost 150 Kg, Motorne Šk 722 Mm Nai, and Vanjski Ka Krovom 20l

Poveznice

Logos for P.I.P. NAKLADA PAVIČIĆ, HKZ u Švicarskoj, and other partners

Davor Dijanović

(Geo)političke teme i mete

Odgađanje ulaska u brak – trend? - Razgovor s Lukom Drićem

Objavljeno: 18. kolovoza 2023. 27 komentara

Je li doista sve lako kad si mlad? (5./10.): Odgađanje ulaska u brak – trend?

U današnje je vrijeme sve više mladih osoba koje odgađaju ulazak u brak i osnivanje obitelji, što se ne može pripisati samo trendu modernoga vremena, nego i mnogim drugim konkretnim okolnostima kao što su nezaposlenost ili slabo plaćen posao, nemogućnost stambenog zbrinjavanja (kreditna nesposobnost zbog ugovora o radu na određeno vrijeme), poslovno-financijska nesigurnost (posebice mlade žene!), loša društvena klima i besperspektivnost i sl. Nakon razgovora s demografom dr. sc. Stjepanom Štercom o ovoj temi razgovaramo s predstavnikom mlađeg naraštaja, studentom povijesti Lukom Drićem.

Statistički podatci pokazuju da je u Hrvatskoj sve manje sklopljenih brakova. Žene u prosjeku ulaze u brak s 29, a muškarci s 32 godine. Koliko se za ovakve trendove, iz Vašeg kuta gledanja, može optužiti loša društvena klima?

Ako pod lošom društvenom klimom podrazumijevamo način na koji naše društvo prikazuje brak svojim mlađim generacijama, onda ona definitivno predstavlja faktor. Zapadna društva poput hrvatskog su odavno prestala biti mjesto gdje se obitelj tretira kao cilj kojemu treba stremiti. Prethodna rečenica je naizgled kontradiktorna s proklamiranim zalaganjem za obitelj brojnih europskih demokršćanskih i "demokršćanskih" stranaka, no ovdje treba prepoznati razliku između deklarativne potpore i stvarne težnje prema ispravnim vrijednostima. Ako se nastave trendovi poput gubitka vjere, atomizacije pojedinaca, glorifikacije hedonizma kao krajnje svrhe života, širenja moralnog relativizma i ontološkog negiranja postojanja muškaraca i žene kao ravnopravnih, ali različitih, deklarativna zaštita obitelji ne će značiti ništa jer ćemo u potpunosti izgubiti značenje te riječi.

Kakav je po Vama odnos medija prema instituciji braka i obitelji? Prikazuju li se ove institucije kao nešto poželjno i dobro ili možemo govoriti o drugačijim narativima?

Prema mom osobnom dojmu, mediji najčešće predstavljaju jurišne trupe ideologije koje na brak i obitelj gleda krajnje negativno. Tako se brak prikazuje kao "tamnica" za muškarca i ženu i prepreka za ostvarivanje karijere, naročito za žene. No čak ukoliko prihvatimo tu drugu premisu, zašto u medijima gotovo nitko ne preispituje tezu da je za ženu karijera po definiciji važnija od obitelji? Rekao bih da je ta dugogodišnja propaganda o ženskom ostvarenju kroz posao nauštrb obitelji, već rezultirala brojnim unesrećenim životima i propuštenim prilikama za ostvarenje. Zdrave kulture pomažu svojim pojedincima da nađu svrhu koja pravda njihov život. Nezdrave i dekadentne kulture navedeno maksimalno otežavaju.

Koliko nemogućnost stambenog zbrinjavanja utječe na odgodu ulaska u brak?

Ekonomski faktori predstavljaju čimbenik u odgađanju braka i obitelji, iako po mom sudu on nije presudan. Vrijednosna komponenta jest ona koja pokreće ljude, ekonomija je u konačnici samo sluga prethodno zadatih premisa u domeni vrijednosti. Da malo banaliziram, kad bi danas bilo cool imati djecu, svi bi imali djecu. To je osnovni princip ljudskog ponašanja. Mogu kao primjer navesti pojedine manjinske skupine iz mog kvarta Dubrave koje imaju brojne obitelji unatoč činjenici da im je i stambeno zbrinjavanje i financijska situacija često očajna. Ali to ih ne zamara pretjerano pri daljnjem proširivanju obitelji, jer njihove vrijednosti u tom smislu odskaču od većine ostatka hrvatske populacije.

Kasnije stambeno zbrinjavanje znači i produženi život s roditeljima. Rezultira li to i manjkom inicijative za preuzimanje odgovornosti?

Iznio bih jednu radikalniju tezu od one koja je implicitno sadržana u Vašem pitanju. Nije riječ samo o nemogućnosti započinjanja samostalnog života, postoji cijeli niz faktora i socijalnih trendova čija je posljedica svojevrsni produženi

HR kalendar

- 14. rujna 1932. ubijen Stipe Devčić
14. rujna 1970. umro Jerolim Miše
14. rujna 1992. – ratna zbivanja
14. rujna 1993. – ratna zbivanja
14. rujna 1994. – ratna zbivanja
15. rujna 1520. umro Ilija Crijević
15. rujna 1914. umro Franjo pl. Marković
15. rujna 1929. rođen Tomislav Marasović

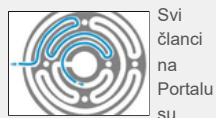
Pretraži hkv.hr

Search bar with Google logo and search icon

Kontakti

Contact info for Tajništvo: Telefon Tajništva +385 (0)91/728-7044, Elektronička pošta Tajništva tajnistvo@hkv.hr

Contact info for Uredništvo: Elektronička pošta Uredništva urednistvo@hkv.hr

Svi članci na Portalu su smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnog izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr“.

pubertet mladih, pa čak i njihova infantilizacija. Promotrimo primjerice fakultetsko obrazovanje; teško da netko može obraniti tezu da masovna ekspanzija visokog školstva nije dovela do pada kvalitete istog. Socijalna norma kolokvijalno zvana "moraš završiti faks" rezultirala je time da mnogi na studiranje ne gledaju kao na potragu za znanjem, nego sredstvom stjecanja kvalifikacije uz benefit studentskog života. A studentski život često sa sobom nosi barem djelomičnu ovisnost o roditeljima.

Ti trendovi se očituju i u suptilnijim kulturnim strujanjima;

postoji jedan nezdravi kult mladosti unutar kojeg je ona predstavljena kao nužno i nedvosmisleno najbolji period života te su tako mladi često izloženi melankoličnim izjavama starijih koji žale što se ne mogu vratiti nazad. Pa zašto onda mlad čovjek ne bi odgađao put u zrelost kad je ona predstavljena kao nazadak u odnosu na njegovo trenutno stanje bezbrižnog djetinjstva?

U Hrvatskoj je i dalje dosta mladih zaposleno na određeno vrijeme što rezultira i kreditnom nesposobnošću. Utječe li i ovaj faktor na vrijeme ulaska u brak?

Svakako. Recimo da je interesantno gledati američke filmove iz 1950-ih godina unutar kojih je predstavljen svijet gdje muškarac "plavog ovratnika" s jednom plaćom može skrbiti o svojoj ženi domaćici i nekoliko djece. To nisu iskustva moje generacije dijelom i zbog fenomena kojeg ste naveli u pitanju.

Pojedini sociolozi govore da živimo u društvu rizika što je dodatno posljednjih godina pojačano najprije korona krizom, a onda i ratom u Ukrajini. Kakav je po Vama odnos financijske i (ne)sigurnosti i odluke za brak?

Stres uzrokovan percepcijom nesigurnosti trenutnog društva bi kao pojava u potpunosti nestao s adekvatnim obrazovanjem u domeni povijesti. Svijet je uvijek bio rizičan i nesiguran za pojedince i zajednice. Opstanak je bio vječito pod upitnikom. Ili kako bi rekao naslov jedne knjige Dana Carlina, kraj je uvijek blizu. Unatoč tome, naši pretci su se vjenčavali, ostavljali su potomstvo i brinuli za njih u uvjetima teških oskudica, gladi i ratova. Mislim da je nužno da tu istinu puno bolje osvijestimo jer preko nje spoznajemo da je taj potencijal sadržan i u nama samima.

Ipak, čini se da o ulasku u brak kalkuliра i nemali broj ljudi koji su financijski zbrinuti. Radi li se tu i o vrijednosnoj odluci pa i hrabrosti za taj iskorak?

Tu se vraćamo činjenici da je vrijednosna komponenta ključna. U modernom konzumerističkom društvu financijski situirana osoba suočena je s brojnim napastima. Ona može ugoditi gotovo svakoj svojoj hedonističkoj čežnji. I vjerujem da je teško mentalno se prebaciti iz stanja ispunjavanja svakog svojeg hira i prohtjeva u vidu putovanja i restorana i koječega trećeg, u stanje gdje je tvoj cjelokupan život podređen jednom malom stvorenju koje ništa ne može bez tebe i u kojeg zuriš pospanim pogledom dok te njegov plač razbuđuje u dva sata ujutro. Dapače, mislim da taj prijelaz nije moguć bez nekog oblika vjere, barem u smislu da vjeruješ da postoji viši cilj koji nadilazi puko zadovoljavanje vlastitih želja.

Možemo li zaključiti da kod dijela ljudi postoji strah od ulaska u brak? Ima li tu utjecaj i ranije obiteljsko okruženje?

Svakako da postoji. Kao što sam već prethodno naveo, čini mi se da naša kultura ne može adekvatno ukalupiti zrelost i stariju dob u priču koja će njenim pojedincima djelovati smisleno. Dobri primjeri posljedica takvog neuspjeha jesu eksplozija količine estetskih operacija i fenomen krize srednjih godina. Ne možemo se pomiriti s činjenicom da naša mladost prolazi pa odbijamo proći kroz obred zrelosti kojeg brak definitivno predstavlja.

Isto tako, generacije koje bi se sada trebale vjenčavati bile su svjedokom postupnog raspadanja tradicionalnih vrijednosti i poimanja braka i obitelji. Od sredine prošlog stoljeća vidimo kontinuirani rast razvoda brakova, te možemo pretpostaviti da je narastao i broj nevjera i sličnih negativnih fenomena. A razumljiva je skepsa prema braku djevojke čiji je otac stalno varao majku ili dečka čiji su se roditelji rastavili. Takve treba pridobiti pozivom; proslavite se tamo gdje su vaši roditelji pali!

Imate li ideju kako bi se mlađe ljude moglo stimulirati da se ranije i hrabrije odluče za brak, obitelj i djecu? Koliko bi trebalo raditi na financijskim, a koliko na vrijednosnim faktorima?

Povratak istinskom življenju kršćanstva bi poništilo potrebu za ikakvim sporednim demografskim mjerama. A ukoliko nastavimo odstupati od našeg kršćanskog identiteta, ne vjerujem da će ijedna sporedna mjera spasiti Hrvatsku i Europu od sudbine Hečita i drugih civilizacija nestalih u dugoj noći povijesti. Pored rečenog, podržavam pametne financijske mjere u domeni demografije, iako još jednom napominjem da one ne mogu promijeniti smjer propadanja već samo ublažiti njegove posljedice.

Kakvi su Vaši osobni pogledi o ulasku u brak? Što Vam se u tom pogledu čini bitnim?

Ako si muškarac, napravi sve u svojoj mogućnosti da budeš dobra prilika za svoju ženu. Ako si žena, napravi sve u svojoj mogućnosti da budeš dobra prilika za svog supruga. Ignorirajte veliku većinu stvari koje vam moderna kultura i mediji serviraju o muško-ženskim odnosima jer je obično riječ o velikim glupostima. Molite krunicu zajedno. Nema bez Boga ništa. A nakon ulaska u brak, daljnju proceduru sami znate pa o tome nema potrebe išta dodatno prozboriti.

Razgovarao: Davor Dijanović

Tekst je dio niza „Je li doista sve lako kad si mlad?“, a objavljen je na Portalu HKV-a u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2023. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

Je li doista sve lako kad si mlad? (1./10.): Suficit i deficit na tržištu rada

Je li doista sve lako kad si mlad? (2./10.): Suficit i deficit na tržištu rada (2.)

Je li doista sve lako kad si mlad (3./10.): Kako pronaći (prvi) posao

Je li doista sve lako kad si mlad? (4./10.): Odgađanje ulaska u brak – trend?

Je li doista sve lako kad si mlad? (6./10.): Iseljavanje mladih: Razgovor s prof. dr. sc. Antom Čuvalom

Je li doista sve lako kad si mlad? (7./10.): Iseljavanje mladih: Razgovor s prof. dr. sc. Tadam Jurićem

Je li doista sve lako kad si mlad? (8./10.): Iseljavanje mladih: Razgovor s Domagojem Dalbellom

Je li doista sve lako kad si mlad? (9./10.): Integracija mladih u društvo i društveni aktivizam: Razgovor s Markom Paradžikom

Je li doista sve lako kad si mlad? (10./10.): Zaključci i perspektive – rekapitulacija projekta

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA**HKS: Konferencija „Dezinformacija – ...**

10 hours ago · 1 comment
U srijedu, 20. rujna 2023., s početkom u 11 sati, na Hrvatskom katoličkom ...

J. Sabol: Sudbina Ukrajine opomena i ...

6 days ago · 14 comments
Etika će Ukrajini i njezinim saveznicima savjetovati da ponovno otvore vrata ...

D. Pešorda: Lijeva logika

4 days ago · 19 comments
Lijevi volontarizam, opirući se na neobjašnjivu a sveobjašnjivu dijalektiku, ...

N. I nes

3 da
To j
bisk
Mar